

Ю. С. Сушко
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
Харків, Україна
uss1905@ukr.net

ТЕСТОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ЯК СКЛАДОВА ЇХ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Удосконалення загальної середньої та вищої освіти України на сучасному етапі передбачає переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня та студента, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних, мотиваційних та соціальних компетентностей. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результатів навчальних досягнень учнів та студентів як складової навчального процесу. Виконувати ефективне оцінювання можна лише за умови підготовки якісних завдань для вимірювання навчальних досягнень учнів і студентів та якісної підготовки педагогів, які б могли ефективно використати засоби педагогічного контролю та оцінювання, зокрема педагогічне тестування.

Аналіз наукових досліджень, присвячених використанню тестування в навчальному процесі, дозволив зробити висновок, що в процесі професійної підготовки майбутніх вчителів математики тести можуть бути використані як засіб контролю, як засіб навчання і як об'єкт вивчення. Як засіб контролю навчальних досягнень в процесі професійної підготовки майбутніх учителів математики тести можуть бути використані для здійснення вхідного й поточного контролю на заняттях; для модульного контролю та виставлення проміжних оцінок; для підсумкового контролю; для самоконтролю студентів. Як засіб навчання тести можуть використовуватися для активізації навчальної діяльності студентів; для самостійного опрацювання частин навчального матеріалу; як орієнтир, де подається інформація, на яку в першу чергу має бути сфокусована увага студента; у якості домашнього завдання, де студент може сам оцінити свою успішність у виконанні. Важливість розгляду тестів як об'єкту вивчення обумовлена необхідністю забезпечити формування у майбутніх учителів математики уявлень про сучасні напрями досліджень у області педагогічних вимірювань: знань про основні процеси конструювання й застосування тестових вимірників, вмінь самостійно розробляти тести зі свого навчального предмету, обґрунтовувати доцільність вибору виду тесту, аналізувати зміст предмету з метою його відображення в тесті, розробляти завдання в тестовій формі, використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для створення і зберігання тестових завдань; інтерпретувати результати обробки даних тестування. Спрямування процесу професійної підготовки майбутнього вчителя математики на розвиток здатності студентів використовувати вказані вміння фактично означає, що до переліку компетентностей, яких має набути майбутній учитель математики в процесі професійної підготовки доцільно включити спеціальну тестову компетентність. Тестову компетентність розуміємо як складову професійної компетентності вчителя, що ґрунтується на знаннях, вміннях, навичках і мотивах, та обумовлює готовність вчителя розв'язувати професійні задачі, що постають під час розробки і застосування педагогічних тестів у його професійній діяльності. Нами визначено складники тестової компетентності і критерії та показники її сформованості.

Набуття майбутніми вчителями математики тестової компетентності – це складний процес, який відбувається протягом всього часу навчання студентів у вищому педагогічному навчальному закладі і передбачає як опосередковану, так і безпосередню роботу з формування у студентів певних знань, вмінь та навичок, що складають основу тестової компетентності майбутнього учителя. Під опосередкованою роботою розуміємо активне використання педагогічного тестування в процесі професійної

підготовки майбутніх учителів математики під час вивчення предметів математичного циклу, зокрема застосування тестів при проведенні лекцій, розв'язування тестових завдань різних форм як на практичних заняттях, так і під час самостійного опрацювання студентами навчального матеріалу. Така робота сприяє формуванню у студентів позитивного ставлення до тестування, допомагає студентам відпрацювати вміння та навички розв'язування тестових завдань, привчає їх до систематичного використання педагогічного тестування у навчальному процесі. Під безпосередньою роботою з формування складових тестової компетентності розуміємо розробку та впровадження в навчальний процес спецкурсу для ознайомлення студентів з основними теоретичними положеннями питань створення та використання педагогічних тестів у подальшій педагогічній діяльності. Завдяки розробці та впровадженню у процес професійної підготовки майбутніх учителів математики відповідного спецкурсу відбувається ознайомлення студентів з методиками створення та використання тестів в навчальному процесі, з сучасними програмами та результатами національних і міжнародних порівняльних досліджень якості освіти. Вивчення цього спецкурсу спрямоване на підготовку майбутніх вчителів математики до розв'язування професійних задач, пов'язаних з використанням тестування у навчальному процесі.

Рівень сформованості у студентів знань, навичок та вмінь використовувати педагогічне тестування у навчальному процесі є підставою для визначення ступеня набуття студентами тестової компетентності. Для визначення набуття студентами тестової компетентності доцільно виділити такі критерії як мотиваційний, когнітивний та діяльнісний. До мотиваційного критерію входить особистісна спрямованість студентів на застосування педагогічного тестування. Когнітивний критерій передбачає сформованість у студентів знань, навичок та умінь педагогічного тестування, а також здатність використовувати їх на практиці. Діяльнісний критерій передбачає вміння використовувати на практиці набуті знання, вміння, навички педагогічного тестування для досягнення потрібного результату.

Отже, формування тестової компетентності є важливим складником сучасної професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів математики. Набуття студентами тестової компетентності відбувається протягом всього часу навчання у вищому навчальному педагогічному закладі і передбачає як спеціально організоване вивчення питань педагогічного тестування у вигляді відповідного спецкурсу, так і активне використання педагогічного тестування в процесі вивчення інших навчальних предметів.

Анотация. Сушко Ю.С. Тестовая компетентность будущих учителей математики как составная их современной профессиональной подготовки. У статье рассмотрены шляхи набуття майбутніми учителями математики тестової компетентності в процесі професійної підготовки.

Ключові слова: педагогічне тестування, тестова компетентність вчителів математики.

Summary. Sushko U. Test competence of future teachers of mathematics as a part of a modern professional preparation. The questions of forming of test competence of future teachers of mathematics are considered in this paper.

Keywords: pedagogical testing, test competence of a teacher of mathematic.

Аннотация. Сушко Ю.С. Тестовая компетентность будущих учителей математики как составляющая их современной профессиональной подготовки. В статье рассмотрены способы формирования тестовой компетентности будущих учителей математики в процессе профессиональной подготовки.

Ключевые слова: педагогическое тестирование, тестовая компетентность учителя математики.